Sananselitystä

Sananselityksissä käsitellään kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä evankeliumikirjan mukaista tekstiä. Selitykset on tarkoitettu sekä sanankuulijoille että sananjulistajien avuksi.

Tämä jakso alkaa 13. sunnuntaista helluntaista 23.8. ja päättyy 21. sunnuntaihin helluntaista 18.10.

Puheemme

13. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 23.8.
MATT. 12:33–37

Ikkunastani näkyi villiintynyt omenapuu tien reunassa. Syksyisin se oli täynnä kauniita omenia. Yksi jos toinenkin ohikulkija poimi hedelmän. Maistoi ja sylki pois. Omenat olivat pahoja. Eivät happamia, vaan kitkeriä ja mauttomia. Ehkä puuhun oli ympätty joskus jaloja oksia, mutta ne olivat kuolleet aikoja sitten. Vanha Biblia kääntää tässä kohdassa: ”Mädännyt puu kasvaa häijyt hedelmät.” Villipuu ei tuota hyviä hedelmiä, vaikka sitä kuinka hyvin hoitaisi. Tarvitaan kerta kaikkiaan jotain uutta vanhan tilalle.

Hedelmistään puu tunnetaan. Kristitty on kutsuttu tuottamaan hyviä hedelmiä. Paavali luettelee Efesolaiskirjeen 5. luvussa yhdeksän hengen hedelmää. Luonnostaan ihminen ei tuota muuta kuin pahoja hedelmiä. Jeremia kirjoitti (17:9): ”Petollinen on ihmissydän, paha ja parantumaton vailla vertaa! Kuka sen tuntee? Minä, Herra, annan kullekin sen mukaan – – millaisia ovat hänen tekojensa hedelmät.”

Tämän sunnuntain otsikoinnin muutoksissa näkyy lain ja evankeliumin vastakkaisuus. Nykyotsikko ”Jeesus parantajamme” on puhdasta evankeliumia. Vanha otsikko ”Puheemme” on kovaa lakia. Toisen vuosikerran kaikki tekstit keskittyvät puheeseemme. ”Jokaisesta turhasta sanasta, jonka ihmiset lausuvat, heidän on tuomiopäivänä tehtävä tili.” Kieli on ruumiinosistamme kaikkein vaarallisin. Jaakob kuvaa sen valtaa ja hillittömyyttä päivän epistolassa. Suuret laivatkin kääntyvät pienen peräsimen voimasta. Kieli voi saada paljon pahaa aikaan. Sodatkin ovat oikeastaan kielen aiheuttamia. Pieni tuli sytyttää suuren metsän.

Päivän evankeliumi on otettu Jeesuksen puheesta fariseuksille ja kirjanoppineille. Heidän ulkokuorensa oli kunnossa, mutta sanat paljastivat sisällön. Jeesus nimittää heitä kyykäärmeitten sikiöiksi, jotka myrkyttävät puheillaan kaiken. Pahinta on, kun he myrkyttävät sanaa, puhuvat Jumalasta väärin ja vesittävät sanan. Laki ei enää saa olla oikeaa lakia, eikä evankeliumi ehdotonta armoa.

Moni kasvi varoittaa myrkyllisyydestään pahalla maulla, mutta eivät kaikki. ”Olipa hyvää sienikastiketta” on yksi kuuluisista vainajan viimeisistä sanoista. Padassa on kuolema, huudettiin profeetta Elisalle, kun yksi hänen oppilaistaan oli paloitellut keittoon itselleen tuntemattomia kauniita hedelmiä. Monessa padassa taitaa nykyään muhia kuolema, vaikka tuoksu olisi hyvä. Niissä padoissa ei tuoksu Raamatun Kristus. Tänä sunnuntaina voisi pohtia toista ja kahdeksatta käskyä selityksineen. Jumalan nimeä käytetään väärin, kun hänen sanastaan opetetaan väärin. Tässä tulisi jokaisen papin ja julistajan pysähtyä. Kahdeksannen käskyn Jumala antoi suojellakseen meidän mainettamme ja kunniaamme. **Luther** vertaa juorujen levittäjiä sikoihin, jotka juoksevat joka paikkaan, kun ovat kuulleet lähimmäisestään jotain pahaa. Nautiskellen he kahnuttavat itseään saadessaan tonkia toisten likaa. He kellivät loassa ja sitä kärsällään kääntävät. Aivan kuin Isossa Katekismuksessa olisi kuva nykyisestä sometodellisuudesta! Ihminen on pysynyt samanlaisena.

Puhekyky ja sananvapaus ovat Jumalan suuria lahjoja, kunhan käytämme niitä oikein. On aiheellista varoittaa, että kaikki mitä netissä julkaisemme, jää sinne helposti ikuisiksi ajoiksi. Vielä pahempaa on viimeisenä päivänä kohdata turhat ja pahat sanat, joita on tullut sanotuksi.

Miksi Jeesus tänään käskee meitä tekemään puu hyväksi? Sanatarkasti: ”Tehkää puu hyväksi ja sen hedelmä hyväksi.” Eikö se ole mahdotonta? Puuta ei voi toiseksi muuttaa. Pantteri ei pääse täplistään. Ih-

minen ei näytä muuttuvan, vaikka kovasti yrittäisi. Hyvissä olosuhteissa, kovalla koulutuksella ja harjoituksella vähän voimme sivistyä, mutta sisin pysyy samana. Aina jotakin läikähtää.

Meidän toivomme on hänessä, josta Jesaja kirjoittaa 53:9: ”Koskaan hän ei ollut harjoittanut vääryyttä, eikä petos ollut noussut hänen huulilleen.”

Päivän evankeliumi on vakava parannuskehotus, joka samalla osoittaa toivottoman tilamme. Lain tehtävä on paljastaa meidät syntisiksi ja kadotetuiksi, jotta voisi toteutua se, mistä Paavali kirjoitti: ”Missä synti on tullut suureksi, siellä on armo tullut ylenpalttiseksi.” (Room. 5:20). Silloin on ”Jokainen, joka on Kristuksessa, on uusi luomus. Vanha on kadonnut, uusi on tullut tilalle!” totta (2 Kor. 5:17).

Ps. 51:17 on hyvä rukous: ”Herra, avaa minun huuleni, niin suuni julistaa sinun kunniaasi.” Tarkka käännös: ylistystäsi (1933: kiitostasi). Pahojen sanojen tilalle tulee kiitosmieli. Hiljaisuuden viljelyn sijaan Jumalan sanan tulisi kaikua kaikkialla. Vain sana kaksiteräisenä miekkana tekee puun hyväksi.

Timo Hämäläinen
rovasti, Honkilahti

Lähimmäisenrakkautta ei ole ilman Jumalaa

14. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 30.8.
MATT. 5:43–48

Eikö kristinuskon tärkein sanoma ole lähimmäisenrakkaus? Tämän kysymyksen eteen olemme joutuneet useasti, jos vähänkään olemme olleet mukana tai edes seuranneet tilanteita, joissa Raamatun sana jollain tavoin törmää vähitellen maallistuvan kansamme tulkintoihin ihmiselämästä. Kysymys on useimmiten esitetty puolustukseksi: Enkö ole oikeutettu rakkauteen riippumatta siitä, mitä ajattelen, sanon tai teen? Miksi minua tuomitaan Raamatun sanalla?

Tekstimme on osa ns. Vuorisaarnaa, ja se kuuluu viidennen luvun jakeesta 17 alkavaan jaksoon, jossa Jeesus opettaa Jumalan lakia. Joka tapauksessa on tarpeen peruuttaa ainakin jakeeseen 38, josta alkaa opetus lähimmäisestä; sehän on myös sunnuntain kokoava aihe. Jakeet 38–42 avaavat käytännöllisesti ja ymmärrettävästi sitä, mihin Jeesus jakeessa 42 haastaa: ”Rakastakaa vihamiehiänne ja rukoilkaa vainoojienne puolesta.”

Rakkauden kaksoiskäsky — rakasta Jumalaa yli kaiken ja lähimmäistä niin kuin itseäsi — tunnettiin Jeesuksen aikana jo Vanhan testamentin opetuksena, ei vasta Jeesuksen formuloimana (Mark. 12:30–31; Matt. 22:37–39). Sen todistaa lainopettaja, joka halusi koetella Jeesuksen opetuksia. Hän vastasi Jeesuksen kysymykseen lain tärkeimmästä käskystä rakkauden kaksoiskäskyllä (Luuk. 10:27). Muodoltaan täydellistä kaksoiskäskyä ei tosin Vanhasta testamentista löydy. Alkuosa on juutalaisten kahdesti päivässä lausuma *šema Israel* -tunnustus (5. Moos. 6:45) ja loppuosa pyhyyslain määräys, joka koski oman kansan jäseniä (3. Moos.19:18).

Vuorisaarnan lainopetusjaksossa huomattavaa on, miten Jeesus kohta kohdalta tiukentaa vakiintuneen tulkinnan Jumalan laista ja sen vaatimuksista. Lähimmäisyyden osalta uutta on laajentaa käsky oman kansan ulkopuolelle. Israelin historiassa vihollinen on usein ollut yhtä kuin vieras kansa tai valtakunta. Jeesuksen vaatimus rakastaa vihollista täydellisesti — oli sitten kyseessä pakanakansa tai henkilökohtaisissa suhteissa vaikeaksi todettu ihminen — kuulostaa ylivoimaiselta ja mahdottomalta.

Ehdottoman tiukan laintulkinnan tarkoitus koko Vuorisaarnan lakijaksossa onkin rakentaa kuulijalle tai lukijalle mahdoton tehtävä. ”Olkaa siis täydellisiä,

niin kuin teidän taivaallinen Isänne on täydellinen.” Kuka aikoo ottaa haasteen vastaan? Aavistuksen matalammalla rima oli jakson alkaessa: ” – – ellette te noudata Jumalan tahtoa paljon paremmin kuin lainopettajat ja fariseukset, te ette pääse taivasten valtakuntaan.” (5:20). Ei sekään tuntunut mahdolliselta, olihan fariseusten koko elämä pyhitetty tarkalle lain noudattamiselle.

Tekstimme ja koko jakson avain on Jumalan lain ns. toisessa käytössä: Ehdottomuudessaan laki tuomitsee meidät kaikessa syntisiksi. Epätoivolle ei kuitenkaan ole sijaa, sillä lain tulkitsija, Jeesus Kristus, ilmoittautuu itse täyttämään koko lain. Oikein tulkittuna Laki on yhä pelastustie (Room. 10:5), mutta vain niin, että Jeesus kulki tien meidän puolestamme.

Jeesus antoi itse esikuvan vihollisen rakastamisesta. Getsemanen puutarhassa hän paransi ylipapin palvelijan korvan. Ristillä riippuessaan hän rukoili kiduttajiensa puolesta. Esikuvaa seuraten mahdottomalta tuntuva vaatimus vihollisen rakastamisesta voi ajallisen elämän vaiheissa saada aikaan hämmästyttäviä seurauksia. Jo Sananlaskujen kirjasta löytyy ohje vihamiehen oikeanlaisesta kohtelusta: ”Jos vihamiehelläsi on nälkä, anna hänelle ruokaa, jos hänellä on jano, anna juotavaa. Näin keräät tulisia hiiliä hänen päänsä päälle, ja Herra palkitsee tekosi.” (San. 25:21–22). Neuvo ei todellakaan viittaa syyllisyyden tuskan synnyttämiseen, vaan on arkipäivän käytännölliseen elämään liittyvä hyvän tahdon ele. Tulitikkuja ei ollut, tulen sytyttämistä varten kannettiin päähineen sisällä turvekerroksen sisällä sytykkeitä, joihin puhaltamalla tuli saatiin tehtyä. Hyvä teko viholliselle voi parhaimmillaan rikkoa vihollisuuden varustukset. Siten luvattu Herran palkinto on nautittavissa jo tässä ajallisessa elämässä eikä vasta taivaassa.

Sama ajallinen näköala on apostoli Paavalilla, kun hän kirjoittaa roomalaisille:

> *Älkää olko kenellekään mitään velkaa, paitsi että rakastatte toisianne. Joka rakastaa toista, on täyttänyt lain vaatimukset. Käskyt ’Älä tee aviorikosta’, ’Älä tapa’, ’Älä varasta’, ’Älä himoitse’, samoin kaikki muutkin, voidaan koota tähän sanaan:’Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi.’ Rakkaus ei tee lähimmäiselle mitään pahaa. Näin rakkaus toteuttaa koko lain. (Room.13:8–10).*

Kun aiemmin mainittu lainopettaja (Luuk. 10) halusi osoittautua todelliseksi lain täyttäjäksi, hän vielä kysyi Jeesukselta: ”Kuka sitten on minun lähimmäiseni?” Jeesuksen vastaus vertauksessa laupiaasta samarialaisesta on yhtäpitävä Vuorisaarnan lähimmäiskäsitteen laajennuksen kanssa. Aluksi opetus näyttää tähtäävän runnellun miehen hyväksymiseen lähimmäiseksi, mutta lopussa ajatus kääntyy vielä laajemmaksi. On itsestään selvää, että jokaisen ihmisen kuuluisi olla lähimmäisemme. Oleellista on, osoittaudummeko me lähimmäiseksi hänelle. Niin Kristus teki meille.

Aki Lautamo
pastori, Kemijärvi

Kiitollisuus

15. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 6.9.
JOH. 5:1–15

Ennen evankeliumissa kuvattua tilannetta Jeesuksen julkinen toiminta on ollut jo hyvässä vauhdissa: hän on kutsunut opetuslapsensa, tehnyt ensimmäisen tunnustekonsa Kaanaan häissä. Hän on keskustellut fariseus Nikodemoksen kanssa uudestisyntymisestä ja kohdannut Samariassa kaivolla naisen, jolle lupasi ”elävää vettä.” Jeesus paransi kuninkaan

virkamiehen pojan etäältä pelkällä sanallaan. Näissä kuvauksissa Jeesus kohtasi heidät näiden omissa paikoissaan: häissä, yön pimeydessä, kaivolla tai matkalla.

Jeesus saapuu Jerusalemiin ja kulkee Lammasportin lähellä olevalle altaalle. Vaikka sanaa 'portti' ei alkutekstissä ole, se on ilmeisesti täydennetty tekstiin kahden Nehemian kirjan jakeen perusteella (Neh. 3:1; 12:39). Altaan hepreankielinen nimi Betesda on usein ymmärretty tarkoittavan 'armon taloa'. Allasta reunustavilla pylväskäytävillä makasi joukoittain sairaita, kuten sokeita, rampoja ja halvaantuneita. Vuoden 1992 raamatunkäännöksessä on hakasulkeissa teksti (j. 3, 4), joka puuttuu vuosien 1938 ja 2020 raamatunkäännöksistä. Jakeet ovat todennäköisesti jakeen 7 pohjalta tehty myöhempi lisäys, joka selittää kansanomaisen uskomuksen lammikon parantavasta voimasta. Ensimmäisenä kuohuvaan veteen ehtinyt sai parantua. Sairaiden joukossa oli vaivaansa 38 vuotta sairastanut mies, jonka Jeesus yliluonnollisella tavalla tiesi sairastaneen jo kauan. Saman pituisen ajan harhaili erämaassa kohti luvattua maata myös muinainen Israelin kansa, josta useimmat kuolivat pääsemättä perille (5. Moos. 2:14).

Jeesus näki vuodematolla makaavaan miehen. Evankeliumeissa avuntarvitsija on usein aloitteellinen ja pyytää apua Jeesukselta. Nyt asetelma kääntyy. Jeesus tekee aloitteen tilanteessa, jossa mies ei ole pyytänyt mitään. Jeesuksen kysymys ”Tahdotko tulla terveeksi?” on hätkähdyttävä. Eikö ole itsestään selvää, että sairas haluaa parantua? Tämän miehen elinpiiri on kutistunut yhteen paikkaan avuttomuuteen ja yksinäisyyteen. Hän ei vielä käsitä Jeesuksen kysymyksen syvyyttä. Miehen ajattelu on takertunut lammikkoon, ainoaan mahdollisuuteen, jonka hän tuntee. Mutta hän tietää, ettei omin voimin pääse sinne: ”minulla ei ole ketään, joka auttaisi minut altaaseen.”

Mies ei tiedä, kuka hänelle puhuu. Nähdyksi tulleelle miehelle Jeesus sanoi: ”Nouse, ota vuoteesi ja kävele.” Rampa tuli heti terveeksi. Hän otti vuodemattonsa ja käveli. Tämän sai aikaan Jeesuksen sana, eikä lammikon vettä tarvittu. Jeesus paransi vain harvoja, koska hänen tehtävänsä ei vielä ollut poistaa kaikkia sairauksia, vaan paljastaa Jumalan valtakunnan luonne ja kutsua ihmisiä uskoon. Yhden ihmisen parantaminen korostaa Jeesuksen armon luonnetta eikä ihmeiden määrää. Tunnusteko viittaa siihen, kuka Jeesus on, ja mitä hän tekee maailmassa. Kyse ei ole vain Jeesuksen ruumiin sairauksia parantavasta voimasta, vaan myös siitä, että kaikki jossain määrin kärsimme halvaantumisesta, kun emme näe, miten asiat voisivat parantua.

Merkillepantavaa on, että kohtaaminen Jeesuksen kanssa ei näytä herättävän miehessä lainkaan uskoa, kiitollisuutta tai edes uteliaisuutta. Kertomuksesta saa vaikutelman, että Jeesus tahtoi herättää huomiota. Kotiin lähettämisen sijaan Jeesus sapattina lähettää miehen vuodemattoa kantaen kuljeskelemaan ympäriinsä (kr. *peripatein*, ”kävellä ympäriinsä”). Miehestä tuli näkyvä merkki Jeesuksen tunnusteosta ja vallasta. Uskonnolliset johtajat moittivat miestä, koska kantamuksen kantaminen sapattina oli kiellettyä (Jer. 17:19–27). Syntyy konflikti, kun uskonnolliset johtajat tahtovat tietää, kuka käski rikkoa sapattikäskyä. Mies ei kuitenkaan osannut nimetä Jeesusta, joka oli kadonnut väkijoukkoon.

Myöhemmin mies ja Jeesus tapaavat temppelissä. Jeesuksen nimen lisäksi hänelle selvisi, että hän ei ole vain ihmeen kohde, vaan Jeesus kutsuu sisäiseen muutokseen: ”Sinä olet nyt terve. Älä enää tee syntiä, ettei sinulle kävisi entistä pahemmin.” Olisiko miehen sairaus ollut hänen syntiensä seurausta? Joskus ihmi-

sen omat synnit aiheuttavat kärsimystä. Mutta yleistäen ei pidä päätellä omasta tai toisen ihmisen kärsimyksestä, että se olisi merkki Jumalan rangaistuksesta (vrt. Joh. 9, syntymästään saakka sokea mies). Jeesus ei sysää miestä takaisin syyllisyyteen, vaan kutsuu hänet uuteen elämään. Terveeksi tulemisen sai aikaan Jeesuksen sana: ”Sinä olet nyt terve.” Jeesus ei jätä miestä ihmeen varaan, vaan kutsuu hänet elämään, joka kantaa myös parantumisen jälkeen, ”ettei sinulle kävisi entistä pahemmin.” Pitkää sairautta pahempaa olisi ikuinen ero Jumalasta. Lopullinen kaiken hyväksi korjaaminen on vielä edessäpäin, mutta synnit voi saada anteeksi jo nyt.

Mies lähtee kertomaan juutalaisille, että Jeesus oli hänet parantanut. Ilmiantamalla Jeesuksen hän aiheutti Jeesukselle harmia, ja lopulta kuoleman. Samalla vuodemattoaan kantanut mies teki Jeesuksen nimen tunnetuksi. Siinä myös kirkon tehtävä.

Kai Juvila
kirkkoherra, Eura

Martta ja Maria – Rakkauden ja uskon järjestys

16. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 13.9.
LUUK. 10:38–42

Luukkaan kertomus Martasta ja Mariasta on yksinkertaisuudestaan huolimatta syvä teologinen teksti. Kertomuksessa kohtaavat rakkauden ja uskon jännitteet ja Jumalan sanan äärelle pysähtymisen välttämättömyys.

Kertomus ei ole abstrakti kuvaelma, vaan tapahtuu todellisessa kodissa, tavallisten ihmisten keskellä, Martan ja Marian luona, jotka myöhemmin tulevat tutuksi Jeesukselle rakkaana perheenä.

Kertomuksessa Marttaa ei moitita työnteosta tai vieraanvaraisuudesta. Raamatussa sen sijaan ylistetään toimeliasta ja vastuullista puolisoa. (San. 31) Martan ongelma ei ole hänen palvelutyönsä, vaan hänen sisäinen tilansa (περισπάομαι, *perispaomai*), ”sisäisesti revittynä oleminen” tai ”tempoileva huolestuneisuus”. Ehkä yleisesti puhumme *stressistä* kuvataksemme multitaskauksen tai muun synnyttämää sisäistä ylikuormitusta, jossa menetämme otteemme elämän perustasta ja uuvumme. Sana kuvaa ihmistä, joka menettää sisäisen tukensa, keskipisteensä ja alkaa tempoilla ympäriinsä. Tekeminen tai palvelu muuttuu kuormaksi, jonka paino kohdistuu pahimmillaan läheisiinkin.

Marian valinnan kuvataan olevan ”hyvä osa” (τὴν ἀγαθὴν μερίδα, *tēn agathēn merida*). Se tarkoittaa, että Maria on oikeassa paikassa, vastaanottajan paikalla Herransa jalkojen juuressa. Kun ihminen on nälkäinen, hänen paikkansa on ruokapöydässä. Kylläinen voi palvella ja toimia hovimestarina, tarjoilijana tai kokkina. Tekstissä ei ole kyse kahden temperamentin tai kahden hengellisen tyylin vastakkainasettelusta. Rakkauden aktiivisuus ja uskon passiivisuus seisovat rinnan, mutteivät rinnasteisina. Molempia tarvitaan.

Rakkauden ja uskon erottelu

Kertomus Martasta ja Mariasta käy esimerkistä siitä, miten luterilainen traditio näkee kristillisen elämän järjestyksen. Rakkaus suuntautuu lähimmäiseen, usko taas Jumalaan. Kertomuksessa Martta edustaa rakkautta, Maria uskoa. Molemmat ovat välttämättömiä, mutta niiden järjestys ratkaisee.

Martta tekee sitä, mitä rakkaus tekee. Rakkaus tahtoo toimia, palvella, antaa omastaan, auttaa ja kantaa huolta. Mutta ihmisen suhde Jumalaan ei rakennu itsestä kumpuavalle rakkaudelle, vaan Jumalan lahjoittamalle uskolle. Jumalan edessä olemme lahjan vastaanottajia. Tämä on

evankeliumin avain. Pyhä Jumala tulee Kristuksessa läpeensä syntisen ihmisen luo ja antaa omastaan, antaa pahaa tehneelle synnit anteeksi ja pukee tämän pyhyyteen ja puhtauteen. Jumala lahjoittaa eikä vaadi. Ihminen osa on ottaa vastaan.

Martan huolehtiminen muuttuu ongelmaksi, kun se kohdistuu ylöspäin, Jumalaan. Hän olettaa, että Kristuksen läsnäolo edellyttää hänen omaa toimintakykyään. Martta rakastaa, mutta Maria kuuntelee. Martta touhuaa, Maria vastaanottaa. Martta palvelee Jumalaa, Maria suo Jumalan palvella itseään.

Kertomus ei ole moraalinen opetus kahdesta sisaresta, vaan ilmoitus siitä, kuka Jeesus on. Jeesus ei ole vieras, jota pitää palvella käytännön järjestelyin, vaan itse Jumalan Sana, joka itse palvelee ihmisiä. Marian paikka Herran jalkojen juuressa on oppilaan paikka. Se on paikka, johon Jeesus jokaisen kristityn aika ajoin asettaa oppimaan. Olemmehan usein Herramme oppilaina ja opetettavina?

Martan elämä on meistä monelle todellista. Huolehdimme lapsistamme, omasta tai lähimmäisten terveydestä, rauhasta tai paikastamme maailmassa. Eivät nämä ole huonoja asioita, mutta Jeesus osoittaa, että huolehtimisessa on raja. Ihminen voi kantaa vain sen, mikä kuuluu hänelle. Se, mikä kuuluu Jumalalle, on jätettävä Jumalalle. Kristus ei väheksy huoliamme, mutta hän ottaa ne omikseen. Hän ei käske Marttaa ”lopettamaan huolehtimista”, vaan avaa mahdollisuuden siirtää huolehtiminen Jumalalle.

Levosta käsin

Jos aloitamme Martasta, poltamme itsemme loppuun. Jos aloitamme Mariasta, löydämme voiman palvella Martan tavoin. Kun järjestys pysyy oikeana, molemmat pääsevät oikeuksiinsa. Kun järjestys kääntyy, koko hengellinen elämä nyrjähtää ja palvelusta tulee kohtuutonta ja kaoottista suorittamista.

Kertomus Martasta ja Mariasta on osoitettu myös teologeille ja kirkon työtä tekeville. Kenelläpä meistä ei olisi huolehtimista, tilaisuuksia, suunnittelua, sielunhoitoa, opetusta tai koulutusta? On tekemistä yllin kyllin ja vain harvoin kuulee, että vähempikin riittäisi. Kaikki tämä työ on varmasti tärkeää, aivan kuten Martan palvelu, mutta työ voi menettää mielekkyytensä, jos elämämme keskus siirtyy pois Kristuksen jalkojen juuresta. Ilman aikaa Marian paikalla Herran luona, rukouksessa, Raamatun äärellä, Herran aterialla, siellä missä Jumalan sana saa koskettaa ja ravita, on vaarana Martan kohtalo.

Kertomus kutsuu koko kirkkoa palaamaan järjestykseen, jossa oikea opetus synnyttää oikeaa, Jumalan mielenmukaista palvelua. Jumalan armo synnyttää kristityssä rakkautta lähimmäistä kohtaan. Tekeminen ei johda Jumalan luo, vaan asioita tehdään ”levosta käsin”, kuten pitkäaikaisella työkaverillani, Sleyn nuorisotyön johtaja **Juha Heinosella** on tapana usein sanoa. Lepo Kristuksen lähellä on palvelemisen edellytys.

Martan ja Marian kertomus ei ole kahden ihmistyypin vertailua, eikä se anna lupaa hengellisen ja käytännöllisen vastakkainasetteluun. Se on kertomus Jumalan valtakunnan järjestyksestä. Jumalan edessä ihminen on vain ottaa vastaan, mutta lähimmäisen edessä ihminen on palvelija. Kun kirkko elää tästä järjestyksestä, Martan työ saa iloisen sydämen ja Marian lepo muuttuu kantavaksi voimaksi.

Maria valitsi hyvän osan ja kirkko elää siitä tänäänkin.

Juhana Tarvainen
kotimaantyönjohtaja (Sley), pastori,
Helsinki

”Herra, jos olisit ollut täällä”

17. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 20.9.
JOH. 11:21–45

Jeesus oli saanut viestin Lasaruksen sairastumisesta. Meitä saattaa hämmästyttää, ettei hän lähtenyt heti matkaan. Tultuaan Betaniaan hän sai kuulla Lasaruksen kuolleen jo kolme päivää aiemmin.

Kolme päivää oli merkillinen ajan määrä jo joissakin vanhan liiton kirjoituksissa: Joosefin saamassa unen selityksessä (1. Moos. 40), lupauksessa pääsystä Egyptin orjuudesta (2. Moos. 3:18), rangaistuksessa Daavidin toimittamasta väenlaskusta (1 Aik. 21:12–15), pääsiäisen VT:n tekstissä (Hoos. 6:1–2) ja Joonan meriseikkailussa (Joona 2:1), jonka Jeesus sanoo olevan ylösnousemuksensa ennusmerkki (Matt. 12:39–40).

Odottavan aika on pitkä. Jo kolme päivää voi tuntua ikuisuudelta. Kaikella on määräaikansa. Messiasta saatiin odottaa vuosisatoja. Jeesuksen paluuta on odotettu 2000 vuotta.

> *Ei Herra vitkastele täyttäessään lupaustaan, vaikka hän joidenkin mielestä on myöhässä. Päinvastoin: hän on kärsivällinen teitä kohtaan, koska ei halua kenenkään tuhoutuvan vaan tahtoo, että kaikki kääntyisivät. (2. Piet. 3:9)*

Molemmat Lasaruksen sisaret Maria ja Martta sanoivat samoin: ”Herra, jos olisit ollut täällä, veljeni ei olisi kuollut.” He uskoivat, että Jeesus olisi voinut estää Lasaruksen kuoleman. Mutta nyt oli heidän mielestään liian myöhäistä. Jeesus olisi voinut auttaa, mutta hän ei tullut ajoissa.

Tuntuuko tutulta? Jumala ei vastaa. Apua ei tule, vaikka hätä on suuri.

Raamatussa on paljon lupauksia rukousten kuulemisesta ja toiset kertovat saamistaan vastauksista. Kaikki se voi lisätä ahdistusta. Miksi minä en saa apua? Mistä oikein on kyse?

Raamatun mukaan on hyvä odottaa Herran apua. ”Herra on hyvä sille, joka panee toivonsa häneen, sille, joka häntä etsii. Hyvä on hiljaisuudessa toivoa apua Herralta.” (Val. 3:25–26).

Ehkä toivomamme vastaus ei lopulta olekaan tärkeintä, vaan se, että opimme turvautumaan Jumalaan kaikessa hädässä. Vastauksen viipyminen voi opettaa enemmän kuin nopean vastauksen saaminen. Lopulta voimme saada enemmän kuin osasimme pyytää. Usko voi kasvaa.

Sisarusten mielestä Jeesus myöhästyi. Mutta hän kuitenkin tuli. Ja niin tapahtui enemmän kuin sairaan parantuminen. Kuollut herätettiin.

Jumala kuulee rukoukset. Apu kyllä tulee juuri oikeaan aikaan ja oikealla tavalla.

Tekstin mukaan Jumalan Pojan kirkkaus tuli näin julki suurempana kuin jos hän olisi tullut aiemmin. Niin moni sai uskon häneen ja toisten usko vahvistui. Samalla vallanpitäjät saisivat uuden syyn tehdä lopullisen päätöksen Jeesuksen surmaamisesta. Niin Jumalan pelastussuunnitelma saattoi toteutua, Jeesus surmattiin syntiemme sovitukseksi ja kuolema voitettiin.

Viivyttelyllä oli siis merkittävät seuraukset. Lohduttaisiko tämä tieto meitä silloin, kun tuntuu, ettei Jumala kuule eikä vastaa?

Kärsivällisessä rukouksessa ja odotuksessa voi Jumalan sanan valossa jo nyt löytyä vastaus siihen, miksi Jumalan vastaus viipyy. Mutta saamme luottaa siihen, että kaikki on Jumalan hyvissä käsissä ja kääntyy parhaaksemme silloinkin, kun emme ymmärrä, miksi asiat menevät niin kuin ne menevät. Voi olla, että vastaukset huokauksiimme avautuvat vasta kerran perillä.

Rukoukset kuullaan. Apu kyllä tulee. Se tulee oikeaan aikaan. Vähitellen opimme

luottamaan, että Jumala tietää oikean ajan ja tavan.

Kun meidät on tarkoitus viedä taivaaseen, ei kannata kärkkyä pikavoittoja. Lopputulos ratkaisee. Ei haittaa, jos siihen tarvitaan muutama ”Herra jos olisit ollut täällä”.

Ehkä Lasaruksen herättäminen sopii kuvaamaan myös hengellisesti kuolleen syntymistä Jumalan lapseksi ja taivaan kansalaiseksi. Mitä kuollut voi tehdä? **Wilhelmi Malmivaaran** virressä laulamme: Mitenkä kuollut nousee haudastaan? (virsi 371, 4)

Jeesuksen sanat herättävät kuolleen eloon. Kun hän tulee ja sanoo: ”Tule ulos”, silloin hengellisesti kuolleetkin kuulevat hänen äänensä ja tulevat. Meidän tehtävämme on julistaa evankeliumia niin, että sana voi tehdä tehtävänsä.

Ja meidän tehtävämme on lähettää sana: ”Herra, rakas ystäväsi tarvitsee apuasi.” Meidän rakkaamme ovat rakkaita myös hänelle.

Timo Junkkaala
toiminnanjohtaja (eläk.), pastori, Helsinki

Jumala on oikeus

18. Sunnuntai helluntaista 27.9.
aam. 5:21–24

Aamos toimi profeettana pohjoisessa valtakunnassa 760–750 eKr. Pohjoista valtakuntaa hallitsi tuolloin kuningas Jerobeam II ja Juudaa hallitsi kuningas Ussia. Aamoksessa henkilönä mielenkiintoista ja puhuttelevaa on, ettei hän ollut papin tai profeetan poika tai oppilas. Hän oli ammatiltaan paimen ja asui ja työskenteli Tekoassa. Silti hänen profetioillaan on ollut historian saatossa hyvin paljon vaikutusta.

Aamos julisti tuomiota Israelin valtakunnalle sen tekopyhyyden, omahyväisyyden ja köyhien sorron vuoksi. Maassa oli köyhyyttä ja vähäosaisuutta, mutta hyväosaiset olivat omahyväisiä, julmia ja välinpitämättömiä vähäosaisia kohtaan. Kansalaisista oli tulossa itseriittoisia ja ylellisyys aiheutti vääränlaista turvallisuuden tunnetta. Ihmiset olivat uskovinaan Jumalaan, mutta todellisuudessa heidän uskonnollisuutensa oli vain pinnallista. Tästä tulee mieleeni Jeesuksen sanat fariseuksille ja lainopettajille: ”Voi teitä, lainopettajat ja fariseukset! Te teeskentelijät! Te puhdistatte maljanne ja vatinne ulkopuolelta, mutta mitä niissä on sisällä: riistoa ja hillittömyyttä.” (Matt. 23:25)

Samasta aiheesta Aamos kirjoittaa tässä katkelmassa. Hän kertoo Herran sanan, jonka mukaan Herra vihaa israelilaisten juhlia, ei ota vastaan heidän uhrejaan eikä musiikkiaan. Herra sanoo näin, sillä israelilaisten jumalanpalvelus oli tekopyhää eikä aitoa sydämen uskoa. Jumalanpalvelus oli ollut valheellista. Se oli ollut teennäistä ja pelkkää ulkokuoren puhdistamista. Uskonnolliset menot saattavat saada ihmisen näyttämään hyvältä muiden silmissä, mutta Herra näkee sydämeen. Hän tietää, onko meidän uskomme aitoa vai tekopyhää. ”Herra ei katso kuten ihminen. Ihminen katsoo ulkokuorta, mutta Herra näkee sydämeen.” (1. Sam. 16:7).

Itselleni rippikoulusta tuttu lause sanoo: ”Jumala vihaa syntiä, mutta rakastaa syntistä.” Jumala vihaa epäpuhdasta, epäaitoa, valheellista jumalanpalvelusta. Raamattu opettaa, että Jumala on armollinen. Se on totta. Jumala myös tuomitsee. Jumalan armollisuudella ei olisi mitään merkitystä, ellei toinen vaihtoehto olisi hänen tuomionsa. Jeesus on pelastanut uskovat Jumalan iankaikkiselta tuomiolta. Jos Jumala ei tuomitsisi ihmisen syntisyyttä, ei Jeesuksen ristinkuolemalla olisi mitään merkitystä. Jeesus vuodatti verensä, jotta se pesisi pois häneen uskovien

synnit ja poistaisi tuomion. ”Jeesuksen, hänen Poikansa veri puhdistaa meidät kaikesta synnistä.” (1. Joh. 1:7)

Niin Aamos kertoo siis Jumalan tuomitsevan myös israelilaisten synnit: epäpuhtauden, tekopyhyyden, omahyväisyyden ja epäpuhtaan jumalanpalveluksen. Jumala kieltää meitä ihmisiä tuomitsemasta, mutta kuitenkin hän itse tuomitsee. Erona ihmisten ja Jumalan tuomion välillä on se, että Jumalan tuomio on täysin oikeudenmukainen. Jumala on oikeus. Se on samalla varoittava, mutta myös lohdullinen sana. Jokainen ihminen on syyllistynyt synteihin ja jokainen on teoistaan tilivelvollinen Jumalalle, samoin kuin Israelin kansa. Tekopyhyyden, valheen, riiston, epäpuhtaan jumalanpalveluksen ja muun synnin palkka on kuolema, ikuinen ero Jumalasta. Jumalan oikeudenmukainen tuomio ei kuitenkaan jää tähän.

Aamos 5:24 tuo mukaan toivon: ”Mutta oikeus virratkoon kuin vesi ja vanhurskaus kuin ehtymätön puro”. On sanottu, että tämä on koko Aamoksen kirjan keskeisin ja tärkein jae. Jumalan oikeudenmukaisuuteen kuuluu tuomion lisäksi anteeksianto Jeessuksen tähden. Oikeus virtaa kuin vesi. Jumalan vanhurskaus on kuin ehtymätön puro. Vaikka tekisimme syntiä miten paljon tahansa, Jumalan vanhurskaus riittää. Se ei voi loppua kesken, sillä Jumala on vanhurskaus ja oikeus. ”Jokainen, joka huutaa avukseen Herran nimeä, pelastuu.” (Room. 10:13) Siis jokainen. Niin olisi ollut myös Israelin kohdalla. Jos kansa olisi nöyrtynyt, tehnyt parannuksen, kääntynyt Jumalan puoleen ja pyytänyt syntejään anteeksi, olisi Jumala varmasti oikeudenmukaisuudessaan sen pelastanut. Samoin kuin hän teki Juudalle kuningas Hiskian aikana (Jes. 37)

Aamos opettaa meille siis paljon. Aamos antaa itse esimerkin siitä, että Jumala voi käyttää työssään ketä tahansa. Jumala ei katso ihmisen koulutusta, statusta tai saavutuksia. Samoin kuin Jumala käytti kouluttamatonta Aamosta työssään, sanansa levittämisessä, hän voi käyttää ketä tahansa. Aamos opettaa meille myös, että Jumala vihaa syntiä. Jumala vihaa epäpuhdasta jumalanpalvelusta ja tekopyhää sydämen asennetta. Aamos opettaa, että Jumala tuomitsee sellaisen. Aamoksen viestissä on myös toivo, rohkaisu ja evankeliumi. Kristus näkyy tässäkin Vanhan testamentin kohdassa: oikeus virtaa ja vanhurskaus ei lopu. Jeesuksen ristinkuolemassa, hänen veressään ja ylösnousemuksessaan on toivo ja syntien sovitus. Jumala tuomitsee oikeudenmukaisesti ja juuri sen vuoksi Jeesuksen verellä puhtaaksi pestyillä ei ole pelkoa, vaan toivo. Jumala pyytää vain aitoa sydämen uskoa. Jumala on oikeus.

Iisakki Siljander
Uusheräyksen nuorisosihteeri, TK, Espoo

Jumalan kasvojen näkeminen

MIKKELINPÄIVÄ 4.10.
MATT. 18:1–10

Mikkelinpäivänä on joka vuosikerrassa sama evankeliumi Jeesuksen lausumista Matt. 18:1–6 (7–9) 10. Saa jopa jättää pois osan, jossa puhutaan viettelyksistä ja helvetin tulesta. Päivän aiheesta eli enkeleistä on vain yksi lause. ”Tavallisilla” ihmisillä tuskin on kokemuksia enkeleistä, vaikka jokin aika sitten oli eräänlainen ei-kristillinen enkelibuumi. Yleinen tietoisuus enkeleistä lienee ohut niin maailmassa kuin kristittyjen keskuudessa. Niinpä mikkelinpäivänä voinee päivän kaikkiin teksteihin pohjautuen kertoa, mitä heistä sanotaan Raamatussa (VT:ssä 127, UT:ssä 201 kertaa).

Liikkeelle voi lähteä päivän nimestä ja nimistä, joita on nykyään ”leegio”: Mikko, Mika, Mikael, Miika, Miikka, Miska, Miko, Mikaela, Miki. Nimen suosio on ollut

suuri halki aikojen. Raamatussa kerrotaan vain kahdesta enkelistä nimeltä. Ensimmäinen on (Dan. 10:13; 11:1; 12:1) ”suuri enkeliruhtinas” Mi-ka-El, suomeksi ’Kuka (on) kuin Jumala (eli Jumalan vertainen)?’ (Juud. 9; Ilm. 12:7). Hän on enkeleistä suurin, kaikkien hierarkkinen johtaja, Jumalaa lähimpänä ja jo nimellään kunnioittaa ja ylistää Jumalaa. Toinen on Gabri-El ’Jumalan soturi’ (Dan 8:16; 9:21), joka ilmestyi neitsyt Marialle (Luuk 1:19, 26). He johtavat ”Herran = Jahven sotajoukkoja (hepr. *tzebaōt*)” (Ilm. 12:7–12). Heillä on siis keskeinen asema koko kaikkeudessa ja Jumalan näkymättömässä maailmanhallinnassa.

Triplassa näiden kahden rinnalla oli kolmas enkeliruhtinas. Hänen alkuperäistä nimeään emme tiedä, vain ne nimet, jotka hän sai noustuaan kapinaan Jumalaa vastaan ja muututtuaan vastakohdakseen: ”suuri Lohikäärme, tuo muinaisaikojen käärme, jota kutsutaan Paholaiseksi ja Saatanaksi, tuo koko ihmiskunnan eksyttäjä”, ”Syyttäjä” (kreik. *diabolos* ’sikin sokin heittelijä’)”, jolla oli omat enkelit ja joka ”syöstiin taivaasta maan päälle” ”enkeleineen”, jotka ovat demoneja (Ilm. 12:7–10). Näitä vastaan Herran Sebaotin sotajoukot Mikaelin ja Gabrielin johdolla taistelevat halki historian näkymättömissä mutta näkyvin seurauksin. ”Enkelit taivaassa” ovat vastakohta Saatanaa seuraaville langenneille enkeleille, joille ”on varattu ikuinen tuli” (Matt. 25:41).

Tähän kosmiseen, universaaliin kokonaisuuteen liittyy Gabrielin ilmoitus Marialle, murrosikäiselle tytölle, että tästä tulisi ihmiseksi syntyvän Jahven ainoan Pojan, ihmiskunnan Pelastajan äiti.

Jeesus sanoi opetuslapsilleen (Matt. 18:10), että heidän enkelinsä saavat taivaissa joka hetki katsella hänen taivaallisen Isänsä kasvoja. Jokainen Jeesuksen seuraaja on määrätyn enkelin suojassa, kuten Israel on Mikaelin suojassa. Apostoli Pietari joutui Jerusalemissa vankilaan evankeliumin julistamisen tähden. Hänet vapautti sieltä keskellä yötä enkeli. Sitten hän yksinään kulki rukoilemassa olleiden kristittyjen luo ja kolkutti ovea.

> *Palvelustyttö tuli avaamaan. Tunnettuaan Pietarin äänen tyttö kuitenkin ilahtui niin, että portti jäi häneltä avaamatta, kun hän ryntäsi sisään kertomaan, että Pietari seisoi portilla. ’Oletko järjiltäsi?’ sanoivat toiset. Tytön yhä inttäessä he sanoivat: ’Se on hänen enkelinsä.’ Mutta Pietari kolkutti kolkuttamistaan. Lopulta he menivät avaamaan ja säikähtivät, kun näkivät hänet. Pietari kertoi, kuinka Herra oli tuonut hänet ulos vankilasta. (Ap. t. 12:6–16)*

Varhaiskirkossa ajateltiin siis, että suojelusenkelit muistuttavat suojattiaan.

Jeesuksen mukaan (Matt. 18:1–10) hänen seuraajillaan on arvo, joka torjuu kaiken heihin kohdistuvan halveksunnan. Arvo ei ole siinä, mitä kristitty itsessään on, vaan siinä, mitä Jumalan armo hänelle lahjoittaa. Arvomme on armoituksessamme.

Hepr. 2:13–14 luonnehtii enkeleiden tehtävää:

> *Yhdellekään enkelille ei Jumala milloinkaan ole sanonut: ’Istu oikealle puolelleni. Minä kukistan vihollisesi, panen heidät korokkeeksi jalkojesi alle.’ Eivätkö enkelit ole palvelevia henkiä? Heidät lähetetään palvelemaan niitä, jotka saavat osakseen autuuden.” Enkelit palvelevat siis meitä Jeesuksen seuraajina.*

Raamatun keskeistä sanomaa enkeleistä kertovat seuraavat kohdat: Matt. 25:41; Room. 8:38; 1. Kor. 6:3; 2. Kor. 11:14; 12:7; Gal. 1:8; Ilm. 9:11.

Mikkelinpäivän virsissä 136–138 on runsasta raamatullista ja sielunhoidollista sanomaa enkeleistä sekä omalle sydä-

mellemme että jaettavaksi toisille. Sitä täydentävät etenkin lapsia ajatellen virret 139, 494, 496 ja 498. Huipentumana on **Johann Sebastian Bachin** Johannes-passion päätöskoraali virrestä 376:3, joka sopii jokahetkiseksi rukoukseksemme:

Kun päättyy kerran matkani, / lähetä, Herra, enkeli / luoksesi minut tuomaan. / Ruumiini kerran kätköön maan / nimeesi, Jeesus, siunataan, / se ota armon huomaan. / Kun herätät sen kuolleista, / suo minun taivaan riemussa / katsella kirkkauttasi / ja nähdä rakkaat kasvosi. / Oi Herrani, suot autuuden, / suot autuuden, / ylistys Herran ikuinen!

Raimo Mäkelä
TT, rovasti, Suomen Raamattuopiston Säätiön emeritustoiminnanjohtaja, Kauniainen

Askelten ääni paratiisissa

20. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 11.10.
JOH. 9:24–38

Johanneksen evankeliumin kertomuksen raamit ovat sokeus ja näkeminen. Se alkaa kertomuksella parantamisihmeestä: Jeesus, joka oli sokealle ”Se mies, jonka nimi on Jeesus”, on parantanut syntymästään sokean miehen avaamalla hänen silmänsä. Luonnollisesta näkemisestä kertomus siirtyy hengelliseen näkemiseen ja sokeuteen. Fariseukset luulivat olevansa hengellisesti näkeviä, mutta kertomuksen miehellä oli parempi hengellinen näkökyky. Hänen viisautensa ylitti hänen kuulustelijoidensa viisauden. Kertomus päättyy Jeesuksen ”uskotko”-kysymykseen ja miehen vastaukseen, ”Minä uskon, Herra”, sekä tämän seurauksena miehen polvistumiseen Jeesuksen eteen. Uskon ja sitä seuranneen polvistumisen sai aikaan se, että Jeesus ilmoitti itsensä Ihmisen Pojaksi. Vasta nyt myös parantunut mies todella näki, kun hän ei enää nähnyt vain luonnollisilla silmillään ”sitä miestä, jonka nimi on Jeesus” ja teki ihmeitä, vaan näki Danielin kirjassa ennustetun Ihmisen Pojan, Jumalan itsensä. Viimeisen ajan tuomarin näkeminen pani miehen polvilleen.

Tämä teksti opettaa meille Jumalan pelastavasta armosta. Sokea mies on vertauskuva ihmisestä luonnollisessa tilassaan. Mies on hyväksynyt kohtalonsa ja istuu kerjäämässä. Ei hän pyydä parantumista, vaan vain lanttia. Hän elämänsä on ihmisten armeliaisuuden varassa. Jumalan armollekin jää tilaa, kun itse ei enää mitään voi.

Jumalan pelastavan armon luonteeseen kuuluu, että se liikkuu ensin. Se ruokkii nälkäisen, se nostaa ylös. Se tulee ihmisen luo, joka ei voi omalle tilalleen tehdä yhtään mitään.

Tämä asiantila on ollut voimassa paratiisista lähtien. Adam ja Eeva eivät ainoastaan valinneet seurata käärmeen opetusta, vaan valitsivat itselleen kuoleman tien. Hedelmän syömisen ”synti” ei ollut niinkään itse syöminen, vaan teolla valittu kuolema, jonka Jumala oli määrännyt kielletyn puun hedelmän syömisen rangaistukseksi. Jumala pelasti heidät kuolemalta, jonka he olivat valinneet lähettämällä sanansa tuomaan heidät takaisin metsän kätköistä. Jumala liikkui ensin. Hänen askeltensa ääni ja kutsuva sanansa pysäyttivät ihmisen juoksun. Elämä palasi, hengellinen elämä palasi, Jumala toi sen kuolleiden luo kohtaamalla heidät.

”Ihminen, missä olet!” lukee Rovaniemen kirkon tukipalkkien seinäkuvassa, ja pysäyttää lappilaisen miehen juoksun. Jumala pysäyttää langenneen ihmisen hetkeen hänen elämänsä keskellä. Päivän tekstissä paratiisin Jumalan askelten ääni kuuluu taas. Askeleet tulevat ja pysähtyvät sokean miehen eteen. Sokea mies Jerusalemissa ei näe Jumalaa, kuulee

vain lähestyvät askeleet, jotka pysähtyvät hänen eteensä. Hän kuulee, että hänestä keskustellaan ja että yksi heistä, ”se Jeesus”, sanoo olevansa maailman valo ja sylkäisee sitten maahan, tekee mutapaakun ja sotkee sokean miehen silmät. Hän ei lupaa parantumista, eikä edes puhu siitä. Sanoo ainoastaan, että käy nyt pesemässä silmäsi Siiloan altaassa. Tämän mies olisi ymmärtänyt sanomattakin, mutta teki kuten käskettiin. Hänen pestessään silmiään Jeesuksen osoittamassa paikassa, parantuminen tapahtuu. Mies näkee nyt ensimmäistä kertaa.

Luonnollisen näön saaminen on vasta kertomuksen ensimmäinen askel. Pestyään silmänsä mies näki nyt myös hengellisesti, vaikkakin vielä silmiään siristellen ja hämärästi, mutta silti siinä mittakaavassa, että hän ymmärsi ”sen Jeesuksen” nyt Jumalan mieheksi, jota Jumala kuulee. Sen hän saattoi opettaa häntä kuulustelleille fariseuksillekin. Kirkkain silmin mies itsekin näkee vasta sitten, kun Jumala askeltaa jälleen hänen luoksensa temppelissä. Mies näkee nyt Jeesuksen ensimmäistä kertaa. Nyt on käsillä silmien avaaminen apposen auki.

Jeesus aloittaa miehen lopullisen silmien avaamisen kysymällä häneltä hänen uskoonsa liittyvän kysymyksen. ”Uskotko Ihmisen Poikaan?” Kysymys johdattaa miehen Vanhan testamentin näyn eteen, tapahtumaan, jossa profeetta Danielin silmät avattiin.

”Uskotko Ihmisen Poikaan?” on siten lopunajallinen kysymys. Jeesus liittää itsensä Ihmisen Poikaan ja jatkaa puhumalla tuomiosta. Danielin kirjan näky Ihmisen Pojasta oli näky Jumalan tuomiosta maailman lopulla. Jeesus yhdistää Danielin näyn ja fariseusten toiminnan. On käynnissä tuomion julistamisen hetki — farisealainen tulkinta Jumalan työstä yhdistetään Danielin kirjan pedon villitykseen ja sen saamaan tuomioon. Tuomio pannaan täytäntöön jo Jeesuksen toiminnassa. Ei ihme, että parantunut mies rukoilee polvistuen Ihmisen Poikaa, lopunajan tuomaria, joka on tullut aloittamaan työtänsä. Ehkä lukijana emme kuitenkaan tulkitse polvistumista väärin, kun katsomme sen olevan pelon sijaan kiitosta ja ylistystä miehen saamasta armosta. Lopunajan tuomari on armollinen!

Vesa Pöyhtäri
pastori, lähetysjohtaja (LFF),
Oulu/Pietarsaari

Jeesuksen lähettiläänä

21. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 18.10.
LUUK. 10:1–12

Sunnuntain otsikoksi on kirkkokäsikirjassa annettu Jeesuksen lähettiläät. Jokainen kristitty on lähettiläs, joka kertoo sanoillaan ja elämällään Jeesuksesta. Evankeliumi Luuk. 10:1–12 antaa ohjeita, joita voi soveltaa lähettilään tehtäviin.

Luukas kertoo, miten Jeesus lähetti 72 opetuslasta edellään Galilean kyliin ja kaupunkeihin. Tässä vaiheessa Jeesus on jo matkalla Jerusalemiin ja Galilean kylissä vierailu tuntuu erikoiselta. Toki hän saattoi käyttää kiertoreittiä. Ohjeet näyttäisivät sopivan pakanalähetystyövaiheeseen.

Jeesuksen sanat Luuk. 22:35 antavat ymmärtää, että tämä opetuslasten lähettäminen oli ainutkertainen tapahtuma. Muuten Jeesus tuskin palauttaisi tätä tapahtumaa opetuslasten mieliin. Siitä huolimatta tätä evankeliumikohtaa on käytetty myös mallina kristityille yleisemmin.

Tuoreimpia esimerkkejä on L10T-brändätty opetussarja, jonka Kansan Raamattuseura on tuonut suomeen *Luukas 10 — tapa elää* -nimellä. Alkuperäinen englanninkielinen nimitys on *Luke 10 Transformation*. Tämän opetuksen mukaan Jeesus opastaa kohdassa nykykristityille

sopivat neljä askelta ihmisten tavoittamiseen: siunaa, ystävysty, auta missä voit ja kerro Jeesuksesta.

Nämä neljä askelta ovat toki aika paljon virtaviivaistettu versio päivän tekstistä. Eikä oman ymmärrykseni mukaan niissä ole oikeastaan mitään uutta perinteiseen kristilliseen elämään. Ainahan kristityt ovat ystävystyneet erilaisten ihmisten kanssa. Näitä ystäviä on sitten autettu uskosta riippumatta ja ehkä lopulta päästy kertomaan Jeesuksesta.

L10T näyttäisi olevan pakonomaisen evankelioinnin vaatimusten alle nääntyville tarkoitettu. Siihen tilanteeseen se on varmasti hyvää opetusta, sillä evankelioinnista ei saa tulla pelastumisen edellytystä.

Jeesuksen ohjeista voidaan nostaa monta hyvää pointtia. Ensiksi se, että pareittain lähteminen on aina tärkeää. Yksin kristittynä eläminen on tarpeettoman hankalaa. Kun on seurakuntayhteys, uskominen tuntuu luonnollisemmalta ja toisten rohkaisu sekä rukous auttavat myös evankelioimaan.

Jeesuksen oppilaat lähetettiin kuin lampaat susien keskelle. Se on nykyaikanakin monen kokemus. Vaikka nuorempi sukupolvi on kristinuskolle avoin ja suhtautuu kiinnostuneesti, monissa yhteyksissä kristitty tuntee olevansa puolustuskannalla. Toisaalta moni kuulija hylkää kristinuskon ajattelematta asiaa yhtään. Jos saamme yhtään innostettua ajattelemaan asiaa, voi toinen huomata kristinuskon olevan järkevää.

Rauhan toivottaminen kodille on aina järkevää. Emme voi tietää, kuka voisi ottaa sanomamme vastaan. Jeesuksesta tulee kertoa, vaikka evankelioinnin onnistumisesta ei ole takeita. Paavali muistuttaa tästä 1. Kor. 3:6 ”Minä istutin, Apollos kasteli, mutta Jumala antoi kasvun.” Jollain kuulijalla voi jokin sanomamme alkaa itää. Kasvu näkyy sitten myöhemmin.

Rauhantoivotuksen vastaanottaja voi olla myös epäkelpo. Tällöin toivotus ei jää sen vastaanottajaan kasvamaan, vaan kimmahtaa takaisin. Valo ei valaise peilipinnan takana olevaa, vaan säteilee peilistä takaisin. Kaikki ihmiset eivät tule valoon, vaikka mikä olisi. Valo paljastaa ja on siksi pelottava. Toisaalta se myös suojaa meitä, kun valossa kulkiessa näkee, mihin astuu.

Lisäksi Jeesuksen mukaan jotkut kaupungit eivät ota oppilaita vastaan ollenkaan. Näille kaupungeille julistetaan tuomio ja todetaan Jumalan valtakunnan tulleen lähelle vastaanotosta riippumatta. Meille nykyajan todistajille tämä muistuttaa, että Jumala tekee työtään itse. Me olemme työntekijöitä, mutta työ on yksin Jumalan. Jumalan valtakunta tapahtuu kristittyjen keskellä riippumatta vastaanotosta tai edes siitä, miten hyvin onnistumme lähetystehtävässämme.

Jeesus on tehnyt kaiken valmiiksi pelastuksemme eteen. Hän kärsi kuoleman, jotta saamme syntimme anteeksi. Hän nousi taivaaseen valmistaakseen meille paikan ikuisesta elämästä. Hänen pelastustekoonsa eivät lisäykset ole mahdollisia, saati tarpeen.

Jeesus lähettää meidät erilaisiin tilanteisiin. Joskus olemme kuin lampaat susien keskellä, joskus pääsemme syömään itsemme kylläisiksi. Meidät voidaan lähettää kauas, rakentamaan kotia toiselle puolen maailmaa. Tai sitten lähetysasemamme sijaitsee samalla kotikadulla, missä olemme asuneet koko elämämme.

Kun olemme itse saaneet suuren rakkauden tähden syntimme anteeksi, emmekö rakastaisi toisia ihmisiä ja kertoisi samasta mahdollisuudesta heille? Ihan arjen keskellä, rohkeasti kristittynä eläen. Rohkea kristityn elämä on tosin usein hankalaa.

Kristitty on syntinen ja vanhurskas samaan aikaan. Rohkea elämä tarkoittaa

sitä, että kumpikin puoli näkyy. Se tuo myös todistukseemme voimaa. Tietenkään emme ihannoi syntiä, sillä pahuutta pitää välttää. Synnin tunnustaminen on kuitenkin mahdollista. Kun olemme rehellisesti syntisiä, voimme olla myös rehellisesti armahdettuja. Jumalan rakkaus näkyy tällöin elämässämme ihan konkreettisesti ulospäin.

Mika Malinen
Punkaharjun kappalainen Savonlinnan seurakunnassa